

VIŠI PRIVREDNI SUD HRVATSKE

Presuda broj: PŽ-2658/83-2

od 25. VI 1984.

Vrijeće: mr Veljko Vujović, Gordana Gasparini i prof. dr Branko Jakaša

PRIJEVOZ AUTOMOBILA TRAJEKTOM

- ODGOVORNOST BRODARA

Za štetu zbog oštećenja automobila u sudaru pri iskrcaju iz trajekta solidarno odgovaraju brodar i posjedovatelj automobila čijom je krivnjom sudar nastao (član 206 st. 1 ZOO) - Brodar odgovara po osnovi ugovorne odgovornosti, zbog povrede obveze čuvanja vozila za prijevoza, na temelju odredbe iz člana 619 i 621 stav 2 ZPUP, a imatelj automobila po osnovi izvanugovorne, deliktne odgovornosti, na temelju odredbe iz člana 178 stav 1 ZOO

Okružni privredni sud u Rijeci, sudeći o sporu između tužitelja kao oštećenika, vlasnika osobnog automobila marke Opel rekord 1900 reg. oznake Fr. 192 (B), koji se prevozio trajektom "Ero" i koji je prilikom iskrcaja sa trajekta oštećen, protiv tuženika - prvotuženika kao brodara trajekta "Ero", drugotuženika kao imatelja motornog vozila, kamiona marke TAM reg. oznake ST 595-01, čijom je krivnjom izazvana nezgoda u kojoj je oštećen tužiteljov automobil, prema kojima je tužbeni zahtjev istaknut na temelju čl. 197 st. 1 ZPP, te trećetuženika kao drugotuženikovog osiguratelja od odgovornosti, koji je tužen kao solidarni dužnik s drugotuženikom - radi naknade štete zbog oštećenja tužiteljovog automobila, presudom broj P 537/82-26 od 27. IX 1983. godine odbio je tužbeni zahtjev prema prvotuženiku, uz obrazloženje da prvotuženik za štetu nije odgovoran jer da je do štete na vozilu tužitelja došlo isključivom krivnjom treće osobe, vozača drugotuženikovog kamiona marke TAM, jer da je ovaj, pri izlazu iz trajekta, u vožnji unatrag, uslijed nepažljivog manevriranja, odnosno nepostupanja po uputama radnika prvotuženika, koji su upravljali iskrcajem vozila iz trajekta, stražnjim dijelom naletio na prednji dio osobnog automobila tužitelja.

Protiv ove presude tužitelj je podnio žalbu i presudu pobija zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i zbog pogrešne primjene materijalnog prava, te predlaže da se ista preinači i tužbeni zahtjev usvoji prema prvotuženiku ili da se ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno sudjenje. U žalbi navodi da je presuda nerazumljiva, da postoji proturječnost između razloga presude i sadržaja isprava i iskaza danih u postupku, jer da iz rezultata postupka proizlazi da je iskrcajem kamiona i ostalih vozila rukovodio radnik prvotuzenika, pa da se prvotuzenik nije mogao ekskulpirati, da je svjedok Nikola Peša iskazao da je vozač kamiona primijetio da radnici prvotuzenika viču "stop" tek nakon što je kamion udario u vozilo tužitelja i da upravo ova okolnost ukazuje na nesavjestan rad radnika drugotuzenika koji u prvom redu nije smio dozvoliti iskrcaj kamiona dok se na skeli nalazilo vozilo tužitelja i koji je trebao vozača kamiona upozoriti daleko ranije, a ne kada je ovaj već udario u vozilo tužitelja.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Žalba je osnovana.

Ispitujući prvostepenu presudu u granicama iz čl. 365 st. 1 i 2 ZPP, ovaj drugostepeni sud je utvrdio da ista nije zakonita ni pravilna, jer je donesena na temelju pogrešne primjene materijalnog prava.

Nije ostvaren istaknuti žalbeni razlog apsolutno bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354 st. 2 t. 13 ZPP, jer pobijana presuda nema nedostataka zbog kojih se ne može ispitati.

Iz utvrdjenog činjeničnog stanja - da se štetna radnja (sudar vozila tužitelja i drugotuzenika) zbila pri iskrcaju vozila s trajekta prvotuzenika, da je iskrcajem vozila na trajektu upravljao prvotuzenik, da se u trenutku sudara vozilo tužitelja nalazilo prednjim kotačima u prostoru predviđenom za smještaj vozila (garaži trajekta), a zadnjim na rampi, dok se kamion drugotuzenika nalazio u garaži trajekta, da je sudar nastao na način da je kamion drugotuzenika u vožnji unatrag svojim stražnjim dijelom naletio na prednji dio tužiteljevog vozila, te da vozač drugotuzenikovog kamiona nije pažljivo manevrirao kamionom, odnosno da nije obraćao dužnu pažnju na upute radnika prvotuzenika - prvostepeni je sud izveo pogrešnu pravnu

ocjenu da je šteta nastala isključivom krivnjom treće osobe, vozača drugotuženikovog kamiona, te da prvotuženi brodar, koji, prema odredbi iz čl. 619 i čl. 621 st 2 Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi ("Službeni list SFRJ", broj 22/77, u nastavku teksta: ZPUP), odgovara po kriteriju pretpostavljene krivnje, za spornu štetu nije odgovoran.

Brodar je dužan čuvati vozilo preuzeto na prijevoz i u ispunjenju te svoje obveze postupati pažnjom urednog brodara. U ispunjenju svoje obveze čuvanja vozila "za prijevoza" brodar je dužan regulirati iskrcaj vozila iz trajekta tako da prilikom iskrcaja ne dodje do sudara vozila. Ako prilikom iskrcaja dodje do sudara vozila uslijed nepravilnog iskrcaja, odnosno pogrešne upute (signalizacije) člana posade borda, brodar odgovara za oštećenje vozila prouzročeno tim sudarom, jer je u takvom slučaju šteta izravna posljedica krivnje člana posade broda, za čije radnje i propuste brodar odgovara.

Iz načina kako se zbio sporni štetni događaj, po ocjeni ovog drugostepenog suda, proizlazi da je do udara vozila drugotuženika (uslijed nepažljivog manevriranja od strane vozača vozila drugotuženika), i krivnjom prvotuženika, uslijed pogrešnih uputa člana posade prvotuženikovog trajekta "Ero" za iskrcaj drugotuženikovog vozila. Ovo stoga što iskrcaj drugotuženikovog vozila nije smio započeti sve dok vozilo tužitelja nije u potpunosti napustilo garažu trajekta, a kako je iskrcaj drugotuženikovog vozila, po uputi prvotuženika, započeo prije nego što je vozilo tužitelja napustilo garažu trajekta, to proizlazi da je sporni sudar prouzročen i krivnjom prvotuženika.

Krivnja vozila drugotuženika ne djeluje u pravcu isključenja prvotuženikove odgovornosti prema tužitelju kao imatelju prava iz ugovora o prijevozu vozila. Tužitelju za štetu, na temelju odredbe iz čl. 206 st. 1 Zakona o obveznim odnosima ("Službeni list SFRJ", broj 29/78, u nastavku teksta: ZOO), solidarno odgovaraju imatelj vozila i brodar i to imatelj vozila po osnovi izvanugovorne, deliktne odgovornosti, na temelju činjenice sudara, a brodar po osnovi ugovorne odgovornosti, zbog povrede obveze čuvanja vozila preuzetog na prijevoz, pa je tužitelj ovlašten zahtijevati naknadu štete bilo od jednog od njih bilo od obojice. Pitanje krivnje vozila može biti relevantno u međusobnom odnosu štetnika, kod ostvarivanja regresnih zahtjeva.

Prema tome, prvotuženi brodar, koji je tužen kao prethodni supsidijarni suparničar, na temelju odredbe iz čl. 619 i čl. 621 st. 2 ZPUP u vezi sa čl. 206 st. 1 ZOO odgovara tužitelju za spornu štetu, pa kako isti nije osporio iznos tužbenog zahtjeva, to je, na temelju odredbe iz čl. 373 t. 3 i 4 ZPP, preinakom pobijane presude, tužbeni zahtjev prema njemu valjalo usvojiti.

Bilješka. - Izraz "za prijevoza" kad je u pitanju prijevoz automobila koji se pomoću vlastitog pogona ukrcava u trajekt, odnosno iskrcava iz trajekta, Viši privredni sud Hrvatske tumačio je u presudi broj: PŽ-10/82-2 od 13. travnja 1982. godine ovako: "U nedostatku izričitog propisa i ugovorne odredbe o tome kada započinje i kada završava prijevoz vozila koji se pomoću vlastitog pogona ukrcava u trajekt, odnosno iskrcava iz trajekta, ovaj sud zauzima shvaćanje, da prijevoz takvog vozila započinje kada vozilo prednjim kotačima stupi na trajektnu rampu (papuču trajekta), a završava kada zadnji kotači napuste trajektnu rampu (papuču trajekta) i kada krajnja točka vozila bude izvan okomite osi krajnje točke papuče trajekta, budući da tada počima i završava fizički kontakt vozila i broda".

Pravilnije bi bilo, u odnosu na početak prijevoza, zauzeti shvaćanje da prijevoz započinje u trenutku kada krajnja točka prednjeg dijela vozila bude na okomitoj osi krajnje točke papuče trajekta, s obzirom da je već u tom trenutku, dakle, prije nego su prednji kotači vozila na papuči trajekta, moguće da vozilo bude oštećeno iz uzroka za koje odgovara brodar (npr. u slučaju da prilikom ukrcaja prethodnog vozila, uslijed neispravnosti papuče trajekta, dodje do "odskakanja" papuče trajekta i udara u slijedeće vozilo čiji je prednji dio već iznad papuče trajekta, ali na ovu još nije stalo prednjim kotačima).

Gordana Gasparini,
sudac Vrhovnog suda Hrvatske

SUMMARY

Gordana Gasparini: Judgment of the Superior Commercial Court of Croatia 25 June 1985, No. PŽ-2658/83-2 on a claim for damages to a car being discharged from a ferry.

For damages to a car in collision when being discharged from a ferry are the ship-operator and the owner of the vehicle by whose fault the collision occurred jointly and severally liable (art. 206, 1 of the Obligations Act 1978). The ship-operator is liable in contract of breach of his duty to keep the car safe during transport as provided in art. 619 and 621, §2 of the Law on maritime and internal navigation and the owner of the vehicle on the basis of art. 178, § 1 of the Obligations Act concerning extra-contractual and delictual liability.